

М. Дубровіна – «Височайша грамота про улаштування християн, виведених з Криму» [4]. «Жалованной грамотой грекам от 21 мая 1779 г.» називає документ С. Калоєров [5]. У колективному виданні «Мариуполь и его окрестности: взгляд из XXI века» (Мариуполь, 2008) незграбно визначено адресат привілеїв – «християни-греки» [6].

За умов звернення до оригіналу документа, який міститься у Повному зібранні законів Російської імперії, ніякої загадки не виникло б, а з'ясувалася б його справжня назва, вид закону та його адресат: «Жалованная грамота християнам греческого закона, вышедшим из Крыма в Азовскую губернию на поселение» [7]. Загалом, з XIX ст. можна було спостерігати й правильно зазначеного адресата катерининської грамоти, наприклад, у працях А. Скальковського та архієпископа Гавриїла (Розанова): «Кримські християни грецького закону» [8].

Література

1. Дубровин Н.Ф. Присоединение Крыма к России. – СПб., 1887. – Том III: 1779 – 1780. – С. 194.
2. Мариуполь и его окрестности [Электронный ресурс] / Изд. Д.А. Хараджаева. – Мариуполь, 1892. – Режим доступа: <http://old-mariupol.com.ua/mariupol-i-ego-okrestnosti-den-pervuj>
3. Якубова Л. Мариупольські греки (етнічна історія): 1778 р. – початок 30-х років XX ст. – К.: Інститут історії України НАНУ, 1999. – С. 19; Кульчицький С., Якубова Л. Донеччина і Луганщина у XVII – XXI ст.: історичні фактори й політичні технології формування особливого та загального у регіональному просторі. – К.: Інститут історії України НАН України, 2015. – С.63.
4. Терентьева Н., Бацак Н. Греки Криму: проблема двох переселень (з історії міграційних рухів XVIII – XX століть) [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.history.org.ua/LiberUA/Book/Krym/7.pdf>; Гедьо А.В. Соціально-економічний розвиток грецьких громад України середини XVII – XIX ст.: джерелознавчий аспект. - Донецьк: ДонНУ, 2006. – С. 52.
5. Документы по истории греков Приазовья: в 4 т. - Донецк : Юго-Восток, 2008 . - Т. 2: В Мариупольском греческом округе дореформенной России (1784 – 1861) / С.А. Калоєров. – Харьков : НТМТ, 2016. - 326 с.: табл. + 1 карта.
6. Мариуполь и его окрестности: взгляд из XXI века / [Р.П. Божко, Т.Ю. Були, Н.Н. Гашененко и др.]: Изд.2-е измен. и доп. – Мариуполь: Рената, 2008. – С. 72.
7. Жалованная Грамота християнам греческого закона, вышедшим из Крыма в Азовскую губернию на поселение: 21 мая 1779 г. // ПСЗ. – СПб., 1830. – Т. 20. – №14.879. – С. 824 – 825.
8. Скальковский А.Л. Опыт статистического описания Новороссийского края. – Одесса: Тип. Л. Нитче, 1850. – Ч. 1. – С. 275 – 276; Гавриил (Розанов). Переселение греков из Крыма в Азовскую губернию и основание Готфийской и Кафийской епархии // Записки Одесского общества истории и древностей. – 1844. – №1. – С. 198.

УДК 336.71(477.62-2) "187/190"(043)

Новікова С.В., кандидат історичних наук, доцент

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ У МАРІУПОЛІ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА XIX – ПОЧАТОК XX СТ.)

Перетворення доби ліберальних реформ та дозвіл селитися у Маріуполі особам усіх національностей значно активізували економічне життя нашого міста. Пожвавилася торгівля, особливо сільськогосподарською продукцією. Значну роль у ній відіграло іноземне, перш за все – італійське та грецьке купецтво, яке сприяло залученню Маріуполя у міжнародну торгівлю. Тому виникла необхідність у створенні та розвитку у місті банківської сфери.

З 1872 р. з перервами у місті діяло маріупольське відділення Азовсько-Донського комерційного банку, яке розміщувалося на вул. Єкатерининській, 42 [1]. Заснований у 1871 р., цей банк починав свою діяльність як провінційна кредитна установа. Правління банку знаходилося у Таганрозі. Його головним завданням було фінансування торгівлі в регіоні, пов'язаному з портами Азовського моря та Ростовом-на-Дону. Але поступово банк розповсюдив свій вплив далеко за межі цього регіону і перетворився на один з найбільших банків Російської імперії. У зв'язку з розширенням діяльності правління банку у 1904 р. було переведено до Петербурга [2].

У 1873 – 1887 рр. у місті діяв Маріупольський міський громадський банк, який припинив діяльність у зв'язку з банкрутством. У 1875 р. відкрилося Маріупольське товариство взаємного кредиту [3]. Передбачаючи значну активізацію фінансового життя міста після відкриття залізничного

сполучення та будівництва нового морського порту, у 1888 р. міська дума звернулася з клопотанням до правління Державного банку з проханням відкрити відділення у Маріуполі. Державний банк був найбільшою фінансовою установою Російської імперії з розгалуженою системою філій, через які здійснював кредитування торгових та промислових підприємств і співпрацював з приватними комерційними банками. Спочатку Правління банку дало негативну відповідь [4].

Згоду було отримано лише у 1895 р. і в орендованому приміщенні відкрився відділення III (нижчого) розряду. На замовлення Маріупольської міської думи у 1897 р. у Санкт-Петербурзі було розроблено проект двоповерхової будівлі для цього відділення. Під забудову виділили місце у центрі Маріуполя, на перехресті Єкатерининської та Марії-Магдалининської вулиць. У 1905 р. відділення вже розмістилося у новій будівлі. За розмірами, оздобленням фасаду і внутрішніх приміщень воно не поступалося аналогічним будівлям багатьох губернських міст. Зараз це найстаріша банківська будівля нашого регіону [5].

Статут Державного банку передбачав усі види комерційних операцій. Маріупольське відділення почало їх здійснювати з 1910 р., коли було переведене до II розряду. На той час штат службовців відділення складався з 17 осіб на чолі з управляючим. Саме через Маріупольське відділення здійснювалося фінансування будівництва металургійних заводів «Нікополь» та «Руський Провіданс», а також фінансування будівництва багатьох приватних, міських та повітових будівель початку XX ст.

13 листопада 1908 р. у Маріуполі було відкрито відділення Північного банку, яке розмістилося на вулиці Єкатерининській у будинку лікаря Данилова. Після злиття в 1910 р. Північного і Російсько-китайського банків в Російсько-азіатський банк в 1911 р. в місті почало роботу його відділення по вул. Єкатерининській, 43. Основними напрямками в діяльності банку були фінансування важкої промисловості і будівництво залізниць [6].

Таким чином, активізація економічного розвитку країни в останній третині XIX – на початку XX ст. сприяла поживленню економічного життя Маріуполя та значною мірою вплинула на розвиток різноманітних банківських установ у місті.

Література

1. Краткий обзор 5-летней деятельности Азовско-Донского коммерческого банка. - Таганрог, 1896. – С. 245.
2. Евзлин З. Банки и банкирские конторы в России / З. Евзлин. - Спб., 1904, - С. 92-95, 364. Банки и акционерные торгово-промышленные предприятия, оперирующие в России за последний отчетный год (1898-1899 и 1899-1900 гг.). Справочная книга. – СПб., 1901, -С.4-5.
3. Памятная книжка Екатеринославской губернии на 1889 год. – Екатеринослав: Типография Губернского правления, 1889. – С. 596
4. Голубев А.К. Русские банки. Справочные и статистические сведения о всех действующих в России государственных, частных и общественных кредитных учреждениях. (Год первый) / А.К. Голубев. – СПб., 1896. - С.40-41.
5. Памятная книжка Екатеринославской губернии на 1912 год. – Екатеринослав: Типография Губернского правления, 1912. – С. 117.
6. Российский государственный исторический архив. – Ф. 616 (Азовско-Донской коммерческий банк). – Оп.2. (Материалы о деятельности отделений банка; о строительстве, приобретении, аренде и страховании банковских зданий; чертежи и фотоснимки зданий. 1899-1917 гг.). – Д.101 (Переписка Правления с Мариупольским отделением Банка о ведении операций с местной клиентурой. 14 марта 1905 – 30 декабря 1917 г.). – 81 л.; Ф. 630 (Русско-Азиатский банк). – Оп. 1 (Общие материалы правления банка. Материалы отделений банка (1910-1922 гг.). - Д. 421 (Отчеты Мариупольского отделения банка за 1911 – 1912, 1914 – 1916 гг.). – 128 л.

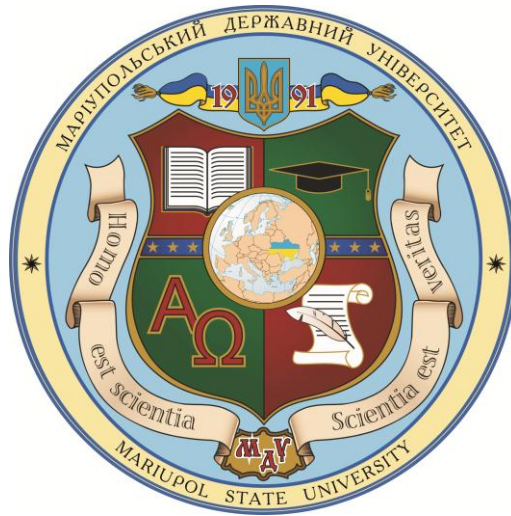
УДК 271.5"15/16"(043)

Папазова А.В., кандидат історичних наук, доцент

НОРМАТИВНО-РЕГЛАМЕНТАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ОРДЕНУ ЄЗУЇТІВ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ XVI – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVII СТ.

Діяльність ордену єзуїтів у східнослов'янському регіоні в останній третині XVI – першій половині XVII ст. була впливовим чинником місцевого культурного життя. Оскільки джерела, які висвітлюють проблему, докладно не вивчені, ми не маємо належного уявлення про орден, його цілі, методи й результати діяльності, а тим більше про те, що найбільш важливо для східнослов'янського

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XIX підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

03 лютого 2017 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2017

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XIX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. – Маріуполь: МДУ, 2017. – 344 арк.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол №10 від 02.02.2017)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Булатова О.В., д.е.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Грачова Т.М., к.пед.н., доц.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Омельченко В.Я., д.е.н., проф.; Павленко О.Г., к.філол.н., доц.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Толпежников Р.О., д.е.н., доц.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Чентуков Ю.І., д.е.н., проф.; Шепітько С.В., к.філол.н., проф.

Збірник містить матеріали XIX підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 03 лютого 2017 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

***Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику***

Перепада Ф.Л. ПЛАНУВАННЯ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ	68
СЕКЦІЯ	
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО	
Vulatova O. REGION AS A SUBSYSTEM OF THE WORLD ECONOMY.....	70
Балабанова Н.В. ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗВТ З ЄС ТА ЇЇ ВПЛИВ НА АГРАРНИЙ СЕКТОР.....	72
Беззубченко О.А. ТЕОРІЯ ЛІДЕРСТВА В МЕНЕДЖМЕНТІ.....	74
Захарова О.В. РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН В СФЕРІ ЕКОБІЗНЕСУ.....	76
Макогон Ю.В. ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	79
Марена Т.В. МУНІЦИПАЛЬНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІНАНСУВАННЯ МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	81
Ніколенко Т.І. МІЖНАРОДНИЙ НАПРЯМОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	83
Чентуков Ю.І. ГЛОБАЛЬНА ФІРМА ЯК ГОЛОВНИЙ СУБ'ЄКТ БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОГО ВИРОБНИЦТВА.....	85
СЕКЦІЯ	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ	
Мітюшкіна Х.С. ОКРЕМІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОЛОГІЗАЦІЯ».....	87
Надежденко А.О. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДЕКЛАРУВАННЯ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ.....	88
Пастернак О.М. КВАНТОВО-ХІМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ВОДИ НА ПРОЦЕС КЕТО-ЕНОЛЬНОЇ ТАУТОМЕРИЗАЦІЇ.....	90
Терещенко С.І. ЗБЕРЕЖЕННЯ КАРПАТСЬКИХ ЛІСІВ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО ЗБАЛАНСОВАНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ.....	91
Черниченко Г.А. ФОРМИРОВАНИЕ ПРОМЫШЛЕННОЙ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ.....	93
СЕКЦІЯ	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ	
Волоніць В.С. ДО ПИТАННЯ ПРО КРЕДИТУВАННЯ НІЖИНСЬКИХ ГРЕКІВ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВІДНОСИН НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У ХVІІІ СТ.....	96
Горб Є.С. КОНФЛІКТ НА СХОДІ УКРАЇНИ В РИТОРИЦІ ПОЛЬСЬКИХ ПРОРОСІЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	98
Демченко А.В. ІСТОРІЯ ПОВСЯКДЕННЯ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ.....	99
Коробка В.М., Коробка Ю.В. «ЗАГАДКА» КАТЕРИНИНСЬКОЇ «ЖАЛУВАНОЇ ГРАМОТИ...» ВІД 21 ТРАВНЯ 1779 Р.....	101
Новікова С.В. РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОЇ СФЕРИ У МАРІУПОЛІ (ОСТАННЯ ТРЕТИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).....	102
Папазова А.В. НОРМАТИВНО-РЕГЛАМЕНТАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ОРДЕНУ ЄЗУЇТІВ ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХVІ – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХVІІ СТ.....	103
Реуцька А.М. ВИРОБНИЧІ УМОВИ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ РОБІТНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ ЧОРНОЇ МЕТАЛУРГІЇ (НА ПРИКЛАДІ ЖДАНІВСЬКОГО ОРДЕНА ЛЕНІНА МЕТАЛУРГІЙНОГО ЗАВОДУ ІМ. ІЛІЧА (1951-1952 РР.)).....	106
Романцов В.М. МАРІУПОЛЬСЬКІ БІЛЬШОВИКИ НА ШЛЯХУ ДО ЗАХОПЛЕННЯ ВЛАДИ У 1917 Р. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ.....	109
Сальнікова Н.В. НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ДІЛОВОДСТВА В УКРАЇНІ: 1920 – 1930 РР.....	111
Тарасов С.В. ПОХОД ЯНА КАЗИМИРА НА ЛЕВОБЕРЕЖЬЕ В РУССКОЙ ДОРЕВОЛЮЦИОННОЙ ИСТОРИОГРАФИИ.....	112
Шипік Н.Ф. РАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ПРОЦЕСИ НА ТЕРИТОРІЇ ДОНЕЧЧИНИ У ПОВОЄННЕ ДЕСЯТИРІЧЧЯ.....	114